

1924, čís. 85 sb. z. a n., pokud se týče ze dne 26. března 1925, čís. 48 sb. z. a n. ustanovení §u 7 (2), stanovících ve všech třech uvedených zákonech souhlasně, že ustanovení §§ 1 až 6 těchto zákonů nemohou býti vyloučena nebo obmezena úmluvou stran. Leč odvolací soud neposoudil smír, o který běží ve sporu, nesprávně, uznáv, že zákon o ochraně nájemníků nevzal nájemníku právo v §u 19 obč. zák. každému přiznané, by o svém nájemním právu rozhodoval samostatně, tedy, by nájemní smlouvu vypověděl, nebo jinak zrušil, tedy také, aby se ochrany zákona vzdal platným způsobem. Nemůže tak učiniti pouze při dojednání nájemní smlouvy, ale to jen proto, poněvadž při tomto je chráněn zákonem z toho důvodu, aby nebyl vykořisťován pronajímatelem, a poněvadž je v řečeném okamžiku považován skoro za osobu zvláštní ochrany zákona potřebující. Zákon zajisté nechtěl, aby se ochrana po případě nezvrhla v těžké břímě, kdyby nájemník, takto zvláště chráněný, nesměl nájemní smlouvu zrušiti výpovědí, nebo jinak, zejména také smírem.

Čís. 5874.

Předpis §u 87 a) j. n. jest obmezen na pohledávky z kupních smluv a nelze jej vztahovati i na poměr komitenta ku komisionáři a na nároky z poměru komisionářského.

(Rozh. ze dne 23. března 1926, R II 17/26.)

Žalobu o zaplacení za zboží, jež bylo dáno žalovanému do komise, odůvodnil žalobce co do místní příslušnosti předpisem §u 87 a) j. n. Námitku místní nepřislušnosti soud první stolice zamítl. Důvody: Žalobce tvrdí, že při uplatnění sudiště podle §u 87 a) j. n. jest lhostejno, zda se jedná o zboží na pevný účet dodané či o zboží do komise dané, kterémužto názoru se soud připojil a vzal též za prokázáno, že i ostatní předpoklady pro založení příslušnosti tohoto soudu dle §u 87 a) j. n. jsou zjištěny. Rekursní soud vyhověl námitce místní nepřislušnosti a odmítl žalobu. Důvody: Právnímu názoru prvního soudu nelze vzhledem k doslovu §u 87 a) j. n. přisvědčiti. Ustanovení §u 87 a) j. n. praví doslova: »Proti obchodníkům mohou protokolovaní obchodníci pro své pohledávky z prodeje, k němuž došlo v oboru jejich obchodu, žalovati.« Žádá se tudíž výslovně v ustanovení tom k založení sudiště, by pohledávka, o kterou jde, vzešla z prodeje. Jak ze žaloby samé, tak i z předložených komisních účtů a výtahů o komisních dodávkách, jakož i z dopisu žalující strany ze dne 25. června 1925 jest patrné, že dala žalující strana žalovanému zboží výslovně do komise. Následkem toho nejde v tomto případě o pohledávku z prodeje zboží, nýbrž o pohledávku za zboží do komise dané a z toho důvodu nemůže strana žalující uplatňovati sudiště ve smyslu §u 87 a) j. n., byť i ostatní podmínky tohoto ustanovení byly splněny. Vždyť § 87 a) j. n. obsahuje ustanovení výjimečné a proto dlužno je vykládati restriktivně a nikoli extensivně. Pojem slov »pohledávky z prodeje« v §u 87 a) j. n.

nelze vykládati jinak, než že zákonodárce měl na mysli prodej zboží na pevný účet a nikoliv dání zboží do komise. To plyne ostatně již ze samého pojmu »do komise«. Neboť pojem tento obsahuje svěřeni věci třeba i za účelem jich prodeje, neznačí však prodej ve smyslu všeobecném a obchodním. Poněvadž tedy v tomto případě nejde o pohledávku z prodeje zboží, nýbrž o pohledávku za zboží do komise dané, nemůže býti založeno sudiště podle §u 87 a) j. n.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Právnímu názoru rekursního soudu, že předpis §u 87 a) j. n. jest omezen na pohledávky z kupních smluv a že nelze jej extensivně vykládati a vztahovati i na poměr komitenta ku komisionáři a na nároky na poměru komisionářském založené, jest plně přisvědčiti a stačí stěžovatele odkázati na výstižné důvody napadeného usnesení. Stěžovatelka uplatňuje j e d n o t n o u pohledávku plynoucí prý celkem z 10 obchodů a tvrdí, že »většinou« šlo o obchod na plnou objednávku. Tedy již sama připouští, že nejde o pohledávku jen z kupních smluv plynoucí, a již to stačí, že nemůže býti žalovanému vnučeno sudiště §u 87 a) j. n., které se vztahovati může výlučně jen na pohledávky z kupních smluv. K vývodům stěžovatelčiným se ještě podotýká, že rozhodnutí čís. 1736 a 2409 sb. n. s. se touto otázkou vůbec neobírají.

Čís. 5875.

Zřízení nadzástavního práva na úvěrové hypotece jest přípustno a nezávisí na tom, že v době návrhu jest již v pozemkové knize zajištěna nějaká pohledávka v rámci úvěrové hypoteky, nebo že navrhovatel současně s návrhem prokáže, že a v které výši pohledávka skutečně povstala.

(Rozh. ze dne 23. března 1926, R II 76/26.)

Žádost eráru, by byl povolen záznam nadzástavního práva na úvěrové pohledávce dlužníka, zajištěné v pozemkové knize, e x e k u č n í s o u d zamítl, r e k u r s n í s o u d exekuci povolil. D ů v o d y: Neprávem zamítl první soudce exekuční návrh, maje za to, že záznam zástavního práva není přípustným, ježto se jedná o úvěrovou (kauční) hypoteku, v pozemkové knize není zajištěna v rámci úvěrové hypoteky skutečná pohledávka ani současně s exekučním návrhem nebylo prokázáno, že a v které výši v rámci úvěrové hypoteky skutečně pohledávka povstala. Úvěrová hypoteka je jako jiná knihovně zajištěná pohledávka předmětem právního obchodu a nelze ani z ustanovení občanského zákona ani z ustanovení knihovního zákona a exekučního řádu vyvozovati, že zřízení nadzástavního práva na úvěrové hypotece je nepřípustným. Úvěrová hypoteka tvoří sice podmíněčné, avšak skutečné zástavní právo. Zda nadzástavní právo na úvěrové hypotece bude míti účinnost, při-